

JACK LONDON

VAHŒETİN
ÇAĞRISI

Çeviri: SEÇKİN SELVİ

JACK LONDON
VAHŒETİN
ÇAĞRISI

Can Klasik

Vahşetin Çağırısı, Jack London

İngilizce aslından çeviren: Seçkin Selvi

The Call of the Wild

© 2007, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2007

21. basım: Temmuz 2023, İstanbul

Bu kitabın 21. baskısı 3 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Ayça Sezen

Kapak uygulama: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak resmi: © iStockphoto.com

Baskı ve cilt: İmak Ofset Basım Yayın Anonim Şti.

Akçaburgaz Mah. 137. SK. No:12

Esenyurt, İstanbul

Sertifika No: 71320

ISBN 978-975-07-3952-1

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

JACK LONDON
VAHŒETİN
ÇAĞRISI

ROMAN

İngilizce aslından çeviren

Seçkin Selvi

♥can

Jack London'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Âdem'den Önce, 1981

Denizin Çağrısı, 1982

Katıksız Sevgi, 2011

Beyaz Diş, 2011

Demir Ökçe, 2012

Martin Eden, 2014

Suikast Bürosu, 2015

Meksikalı, 2016

Kızıl Veba, 2020

JACK LONDON, 1876'da San Francisco'da doğdu. Kendi kendini eğitti ve 1897'de Klondike bölgesinde altın arayanlara katıldı. Klondike'tan döndükten sonra, şansını bir kez de yazarlıkta denemeye karar verdi. Otobiyografik romanı *Martin Eden*'da yansıttığı gibi, yazar olabilmek için olağanüstü bir çaba harcadı. İlk kitabı *Kurt Kanı* geniş bir okur kitlesine ulaştı. 17 yıl içinde *Vahşetin Çağrısı*, *Beyaz Diş*, *Deniz Kurdu*, *Demir Ökçe* gibi yapıtlarının sayısı 50'yi buldu ve ABD'nin en çok kazanan yazarı oldu. Jack London, 1916'da California'da öldü.

SEÇKİN SELVİ, Üsküdar Amerikan Koleji'ni bitirdikten sonra öğrenimini Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi'nde sürdürdü. İlk çevirisini 1957'de Sahne Z'de oynanan William Saroyan'ın *Merhaba Dışarıdaki* adlı oyunuyla yaptı. Meslek yaşamını çevirmenlik, gazetecilik ve tiyatro eleştirmenliği dallarındaki paralel çalışmalarıyla yürüttü. 1971-1980 arasında *Tiyatro 70* dergisini, 1981-1982'de *Edebiyat 81* dergisini çıkardı ve genel yayın yönetmenliği üstlendi. 1982-1993 döneminde *Günaydın* ve *Sabah* gazetelerinde köşe yazarlığı yaptı. 1986 yılından bu yana *Milliyet Sanat* dergisinde tiyatro eleştirileri yazıyor. Müjdat Gezen Sanat Merkezi'nde beş yıl, Yeditepe Üniversitesi Tiyatro Bölümü'nde on yıl eleştiri dersi verdi. Tiyatro, felsefe ve edebiyat dallarında 179 yapıt çevirdi. Dünya Kitap Dergisi 2011 Yılın Çeviri Kitabı Ödülü'nü, çevirmenliğinin 50. yılında Çevirmenler Derneği Onur Ödülü'nü, eleştirmenliğinin 50. yılında Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi Onur Ödülü'nü aldı. Çevirmen ve editör olarak çalışmalarını sürdürüyor.

1

İlkele doğru

“Aşındırarak zincirini alışkanlığın,
Sıçrayıp gelir eski özlemler göçebe misali;
Uysallığın uzun uykusundan,
Yeniden uyandırır kanındaki vahşeti.”

Buck, başında dolanan beladan, hem yalnız kendinin değil, Puget Sound’dan San Diego’ya uzanan topraklar üstündeki güçlü kuvvetli, uzun, sıcak tüylü tüm kıyı köpeklerinin başında dolanan beladan habersizdi. Habersizdi, çünkü Buck gazeteleri okumamıştı. Okumuş olsaydı, bütün gemi ve nakliyat şirketlerinin yeni bir buluşu dünyanın dört bir yanına avaz avaz duyurduklarını bilecekti. Kutup karanlığında başıboş dolaşan insanlar, sarı bir maden bulmuşlardı. Binlerce kişi bu sarı maden için Kuzey’e akın ediyordu. Bu insanların köpeklere gereksinimi vardı. Ağır, yorucu işlerin üstesinden gelebilecek, karakışa dayanabilecek, uzun tüylü, iri, güçlü köpeklerle. Buck iriydi, Buck güçlüydü ve Buck’ın uzun tüyleri vardı.

Buck, güneşli Santa Clara Vadisi’ndeki büyük bir evde yaşıyordu. Yargıç Miller’ın yeri denirdi buraya: Yoldan içeride, ağaçların arasına gizlenmiş, sık dallar arasından ancak dört bir yanını dolanan geniş terasın yer yer görün-

düğü bir evdi bu. Geniş çimenlikler arasından ve uzun kavak ağaçlarının birbirine dolanmış dalları altından kıvrılarak uzanan, çakıllı araba yoluyla eve ulaşıldı. Bu, önden büyük görünen evin arkasındaki her şey, önden görüldüğünden de büyüktü. Bir düzine seyis ve uşağın çalıştığı büyük ahırlar; asmalarla sarmaş dolaş, dizi dizi hizmetkâr kulübeleri; göz alabildiğine uzanan düzgün sıralar boyunca küçük çiftlik binaları; uzun asma çardakları; yeşil çimenler; meyve ve çilek bahçeleri. Bütün bunlardan başka, artezyen kuyusunun pompa dairesi ve Yargıç Miller'ın oğullarının sabahları içine daldıkları ve sıcak ikindilere serinlik getiren kocaman çimento havuz vardı.

Ve bütün bu uçsuz bucaksız topraklara, bu sonsuz zenginliğe kayıtsız şartsız egemen olan tek varlık Buck'tı. Burada doğmuştu, ömrünün dört yılını burada geçirmişti. Yargıç Miller'ın malikânesinde Buck'tan başka köpekler de vardı kuşkusuz; böylesine büyük, böylesine geniş bir yerde başka köpekler olmadan olmazdı. Ama onların hükmü yoktu. Gelip geçiciydi hepsi. Onlar kalabalık köpek kulübelerinde otururlar ya da Japon finosu Toots veya tüysüz Meksikalı Ysabel gibi, evin karanlık köşelerinde gözden uzak, hanım hanımcık yaşarlardı: Kırk yılda bir burunlarını dışarı uzatan, pek ender toprağa basan garip yaratıklardı bunlar.

Dışarıda ise, pencerelerden kendilerini kollayan, süpürgeler, sopalarla donanmış bir hizmetçi ordusu tarafından korunan Toots ve Ysabel'e ürkütücü havlamalarla gözdağı veren, en azından yirmi av köpeği vardı.

Ama Buck, ne bu kalabalık kulübelerin ne de evin köpeğiydi. O bütün malikânenin sahibiydi. Yargıç'ın oğullarıyla beraber yüzme havuzuna dalar, ava çıkar; uzun akşam ve sabah gezilerinde Yargıç'ın kızları Mollie ve Alice'e eşlik eder; kış geceleri kitaplığın gürül gürül yanan şöminesi önünde malikâne sahibinin ayakları dibine

uzanır, Yargıç'ın torunlarını sırtında taşır ya da onları çimenlerde yuvarlar, ahırların yanındaki çeşmeye kadar, hatta daha da ötelere, çayırlara ve çilek bahçelerine uzanan tehlikeli serüvenlerinde önlerine düşüp onlara koruyuculuk ederdi. Av köpeklerinin arasında, her şeye tepeden bakan bir edayla azametli azametli dolaşır; Toots ve Ysabel'e ise kafasını çevirip bakmazdı bile. Çünkü kraldı o. Yargıç Miller'in malikânesindeki bütün yürüyen, sürünen ve uçan yaratıkların, insanlar da dahil her şeyin kralıydı o.

Babası Elmo, iri bir St. Bernard'dı. Yargıç'ın can yoldaşydı. Buck da babasının izinden gideceğe benziyordu. O kadar iri değildi, ancak yetmiş kilo geliyordu. Çünkü annesi Shep, bir İskoç çoban köpeğiydi. Ama yine de, yaşamının zenginliğinden ve çevresinde uyandırdığı saygıdan gelen bir gururla, bu yetmiş kilo, gerçek bir kral edasıyla salınmasına yetiyordu. Yavruluğundan bu yana geçen dört yıl boyunca, besili bir aristokrat hayatı yaşamıştı; kendine büyük güveni vardı, hatta çevreden kopuk yaşamalarından dolayı arada bir taşralı beylerde görüldüğü gibi biraz da kendini beğenmişti. Ama Buck kendini, sadece şımartılmış, el üstünde tutulan bir ev köpeği olmaktan kurtarmıştı. Av ve her türlü açık hava eğlencesi yağlanmasını önlemiş, kaslarını güçlendirmişti; suya olan sevgisi, tıpkı soğuk suyla yıkananlarda olduğu gibi, onun için ayrı bir güç ve sağlık kaynağı idi.

İşte 1897 sonbaharında, Klondike'ta bulunan zengin maden, insanları dünyanın dört bir yanından buzlarla kaplı Kuzey'e sürüklerken; Buck'ın, bu gururlu köpeğin içinde bulunduğu durum buydu. Ama Buck gazeteleri okumamıştı ve bahçıvan yamaklarından biri olan Manuel'in ne hinoğluhin ne fırsatçı bir adam olduğunu da bilmiyordu. Manuel'in bir türlü kurtulamadığı, boyuna asılı bir de günahı vardı üstelik. Çin lotaryası oyna-

maya bayılırdı. Yalnız oynasa ne ise... Bir de kumarda Nuh der peygamber demez, kendi bildiğinden şaşmaz bir inatçılığı vardı. Onu daha çok mahveden de bu inatçılığıydı. Çünkü böyle burnunun doğrusuna kumar oynamak için para, hem de çok para gerekliydi. Oysa bir bahçıvan yamağının ücreti, karısı ve sayısını kendisinin de bilmediği bebelerinin ihtiyaçlarını karşılamaya kıtı kıtına yetiyordu.

Manuel'in ihanetinin o unutulmaz gecesi, Yargıç, Üzüm Yetiştiricileri Birliği'nin toplantısında; oğlanlar da bir spor kulübü kurmak için kendi aralarında toplanmışlardı. Buck'ın şöyle bir gezinti sandığı yürüyüşlerinde, meyve bahçesinden öteye giderlerken kimse Buck'la Manuel'i görmedi. Ve bir tek adamın dışında hiç kimse, College Park denilen ara istasyona gelişlerinin de farkına varmadı. Bu adam Manuel'le konuştu ve aralarında paralar şingirdadı. Yabancı, "Teslim etmeden önce malı bağlasaydın keşke," dedi ters ters. Manuel kalın bir ipi Buck'ın boynuna geçirdi, tasmanın altından iki kere doladı. Yabancı, "İpi bir büktün mü, hepten kesersin nefesini," diye homurdanarak akıl verdi Manuel'e.

Buck, boynuna dolanan ipi sessiz bir gururla kabul etmişti. Alışık olmadığı bir davranıştı bu. Ama tanıdığı kişilere güvenmeyi ve kendisinden daha çok akli erenlerin yaptıklarına ses çıkarmadan boyun eğmeyi öğrenmişti. Yalnız, ipin ucu yabancının eline geçince tehdit edici bir tonda hırladı. Hoşnutsuzluğunu belirtmişti sadece. Buck için düşüncesini belirtmek demek, emretmek demektir. Kendine olan güveni, bunun böyle olduğuna inandırmıştı onu. Ama Buck, hiç de beklemediği, alışmadığı bir davranışla karşılaştı. Yabancıya hırlar hırlamaz, boynuna dolanmış ip bir anda daraldı, nefes alamaz oldu. O öfkeyle adamın üstüne atladı, ama yabancı, onu daha havadayken boğazından sıkıca kavrayıp becerikli bir büküş-

le gerisin geriye, sırtüstü yere fırlattı. Dili ağzından sarkan Buck, nefes alabilmek için koca göğsünü bir körük gibi indirip kaldırmaya çalışıyordu, ama çabası boşunaydı. Öfkeyle boğuşurken, ip amansız bir şekilde sıkıldı. Ömründe hiçbir zaman böylesine kötü davranmamışlardı ona ve ömründe hiçbir zaman böylesine öfkelenmemişti. Ama ne yapsın ki gücü kesildi, gözleri cam gibi donuklaştı; önlerinde tren durup da iki kişi kendisini yük vagonuna fırlattıkları zaman, olanların farkına varamayacak kadar kendinden geçmişti.

Kendine geldiği zaman, dilinin acıdığını ve vagona benzer bir yerde sallana yıkıla yol aldığını fark eder gibi oldu. Lokomotifin bir geçidi belirleyen kısık ve acı düdüğü nerede olduğunu anlatmaya yetmişti ona. Buck daha önceleri, çok kere Yargıç'la birlikte yolculuk yapmıştı. Ama içinde bulunduğu şu yük vagonu, önceki rahat yolculuklardan hayli farklıydı. Kirpiklerini araladı ve gözleri tahtından uzaklaştırılmak istenen bir kralın kiniyle, amansız öfkesiyle doldu. Yanındaki adam, bu gözlerdeki korkunç anlamı kavramış gibi boğazına sarılmak için fırladı, ama Buck ondan çok daha çevikti. Bir anda çeneleri adamın elinin üzerinde kilitlendi ve yeniden kendinden geçirilinceye kadar da açılmadı.

Adam parçalanmış elini saklayarak, boğuşmanın sesine koşup gelen tren memuruna, “Ya, arada bir nöbet geliyor da,” dedi. “Patronun isteği üzerine Frisco'ya götürüyorum. Oradaki bir deli doktoru, sözüm ona bunu iyileştirebileceğini sanıyormuş.”

San Francisco rıhtımında bir meyhanenin arkasındaki küçük sundurmada, adam o geceki tren yolculuğundan epey yakındı meyhaneciye.

“Elime geçen topu topu elli kâğıt,” diye homurdandı. “Trink peşin, bin papel verseler, böyle işe girmem bir daha.”

Eli kanlı bir mendille sarılıydı, pantolonunun sağ paçası da dizden bileğe kadar boydan boya yırtılmıştı.

“Öteki enayi ne kadar aldı?” diye sordu meyhaneci.

“Yüz kâğıt,” diye cevapladı. “İnan olsun, bir metelik eksisine yanaşmadı.”

“Böylece yüz elli ediyor,” diye hesapladı meyhaneci. “Değer de doğrusu, yoksa baştankara girmezdim bu işe.”

Buck’ı kaçıran adam, kanlı sargıları çözüp yaralı eline baktı. “Kuduz olmazsam...”

“O zaman, asılarak ölmek için doğdun demektir,” diye güldü meyhaneci. “Hadi, voltanı almadan yardım eder bana.”

Olup bitenlerden şaşkına dönmüş, boğazında ve dilinde dayanılmaz acılar duyan Buck, kendine bu davranışı layık görenlere karşı koymak için debeleniyordu. Ama her seferinde adamlar onu yere yıkıp soluğunu kesinceye dek sıkıyorlardı boynundaki ipi. Bu, ağır pirinç tasmanın boynundan çıkarılmasına kadar böyle sürüp gitti. Kendi tasmasından sonra, sıra ipin çıkarılmasına geldi ve neden sonra Buck, kafese benzer bir sandığın içine fırlatıldı.

İşkenceyle geçen gecenin geri kalan bölümünde, öfkesini ve yaralanmış gururunu tazeleyerek yattı orada. Bütün bunlardan hiçbir şey anlayamıyordu.

Bunlar, bu yabancı adamlar ne istiyorlardı ondan? Neden bu daracık kafeste kapalı tutuyorlardı kendisini? Nedenini bilmiyordu, ama yaklaşan tehlikenin belli belirsiz sezgisi canını sıkıyordu. Bütün gece kapının gıcırdayarak açıldığı her sefer, Yargıç’ı ya da hiç değilse çocukları görmek umuduyla ayağa fırladı. Ama her seferinde gördüğü, yağ kandilinin solgun ışığında uzanıp kendisine bakan meyhanecinin şiş suratıydı. Ve yine her seferinde, Buck’ın boğazında titreşen sevinç dolu havlama, vahşi bir hırlamaya dönüyordu.

Ama meyhaneci dokunmuyordu ona. Sabahleyin

dört kişi gelip kafesi y¼klendiler. Yeni işkenceciler, diye d¼řünd¼ Buck; ¼¼nk¼, kılıksız, sa¼ları sakallarına karışmış, kötü g¼r¼n¼řlü kimselerdi bunlar; parmaklıkların arkasında hiddetle k¼p¼r¼p ¼fkelen-di. Adamlar sadece g¼ld¼ler ve onu sopalarla d¼rtt¼ler. Buck, adamların da b¼t¼n istediklerinin bu olduğunu anlayıncaya dek, dişleriyle sopalara saldırıp durdu. Farkına varınca da somurtup yere uzandı ve kafesin kaldırılıp bir vagona y¼klenmesine hi¼ ses ¼ıkarmadı. Ondan sonra, i¼ine kapatıldığı kafes elden ele dolaşmaya başladı. İstasyondaki memurlar onu aldılar; bir başka vagona g¼t¼r¼ld¼; bir araba vapurunun i¼inde, ¼eřitli kutular ve paketler arasında bir y¼k arabasında taşındı; vapurdan kamyonla ¼ıkarılıp b¼y¼k bir demiryolu ambarına getirildi ve sonunda da bir eksprese yerleştirildi.

İki g¼n iki gece, bu ekspres, acı acı bağıran lokomotifin arkasında ¼ekilip durdu; Buck da iki g¼n iki gece ne yedi ne i¼ti. ¼nceleri ¼fkeyle, hıncıla tren memurlarının yanına sokulmalarına hırlayarak karşı koydu, onlar da onu kızdırıp huylandırarak karşılık verdiler. Hırsından titreyip ağzı k¼p¼r¼erek kendini parmaklıklara attığı zaman ona g¼ld¼ler, alay ettiler. Karşısına ge¼ip ięren¼ k¼pekler gibi hırlayıp havladılar, kedi gibi miyavladılar, kollarını kanat gibi ¼ırparak horozlar gibi ¼tt¼ler. B¼t¼n bunlar ¼ok sa¼maydı, biliyordu; bu y¼zden de gururu daha ¼ok inciniyor, ¼fkesi biriktik¼e birikiyordu. A¼lıęa pek aldırdığı yoktu, ama susuzluğa dayanamıyor, bu da ¼fkelerini k¼r¼kleyip parlamaya hazır bir ateş haline getiriyordu. Gerçekten de, ¼ok sinirli ve duyarlı olduğu i¼in, karşılaştığı kötü davranış onu hasta etmiş, zedelemişti. Boğazı Őiřmiř, dili iltihaplanmış, ateşi y¼kselmiřti.

Bir tek Şeye seviniyordu: İp boynunda değildi artık. İp karşısındakilere haksız bir ¼st¼nl¼k vermişti; ama artık boynunda olmadığına g¼re, g¼nlerini g¼sterecekti onlara. Bir daha ip ge¼iremeyeceklerdi boynuna. Bu konuda ka-

rarlıydı, iki gün iki gece ne yedi ne içti. Bu iki gün iki gecelik sıkıntı süresince de kendine çatacak ilk insan için pek de hayırlı olmayacak bir hırsla doldurdu içini. Gözlerini kan bürümüş, öfkeden kuduran bir canavara dönmüştü. Öylesine değişmişti ki, artık Buck'ı, Yargıç bile tanıyamazdı. Tren memurları, onu Seattle'da apar topar trenden indirdikleri zaman rahat bir nefes aldılar.

Dört kişi kafesi dikkatle trenden alıp yüksek duvarlı, küçük bir avluya taşıdılar. Geniş yakalı kırmızı kazak giymiş şişman bir adam avluya çıkarak arabacının uzattığı teslim makbuzunu imzaladı. Bir önseziyle, işte bu, bundan sonraki işkenceci, diye düşündü Buck ve kendini kaldırıp vahşi bir şekilde parmaklıklara attı. Adam Buck'ın bu davranışına gaddarca gülümsedi. Ufak bir baltayla, bir sopa getirdi.

“Şimdi çıkaracak değilsiniz ya?” diye sordu arabacı.

Baltayı kafese sokup parmaklıkları kanırtarak, “Çıkaracağım ya, ne sandındı!” diye cevap verdi adam.

Onu getiren dört kişi, birden çil yavrusu gibi dağılarak duvarın üzerinde kendilerini tam sipere aldıkları yerlerden, gösteriyi seyretmeye hazırlandılar.

Buck yarılan tahta parçalarına atıldı, yuvarlanıp boğuşarak dişlerini tahtaya geçirdi. Kırmızı kazaklı adam, onu dışarı çıkarma konusunda ne denli soğukkanlı ise, Buck da dışarı çıkmak için o denli heyecanlı, hırslayarak havlayarak, dışarıdaki baltanın indiği yerde bitiveriyordu içlerinden.

Adam, Buck'ın geçebileceği kadar bir yer açınca, “Hadi bakalım, kızıl gözlü canavar,” dedi. Aynı anda da baltayı bırakıp sopayı sağ eline aldı.

Ve Buck, tüyleri dikilmiş, ağzı köpürmüş, kanlı gözlerinde delice yanan bir ışıkla atılmak için toparlandığı sırada gerçekten de bir kızıl gözlü canavardı, iki gün iki gece yay gibi gerilmiş, hırsla büsbütün kabarmış olan yet-

miş kiloluk öfkesini doğruca adamın üzerine fırlattı. Havada, tam dişlerini adama geçireceği sırada, birden kendini engelleyen ve dişlerini şimşek hızıyla birbirine geçiren bir darbe yedi. Havada dönüp sırtının ve böğrünün üstüne yere serildi. Hayatında hiç sopayla dövüldüğü olmamıştı. Ne olduğunu anlamadı. Biraz havlamaya, daha çok da haykırmaya benzer bir hırlamayla tekrar ayağa kalkıp havaya fırladı. Ve sopa, onu gaddarca yere yıkarak yeniden indi. Bu sefer sopanın farkına vardı Buck, ama çılgınlığı sakınma nedir bilmiyordu. Bir, bir daha, bir daha ve her atılışı sopayla yarıda kesilerek yere yıkılıyordu.

Özellikle indirilen çok sert bir vuruştan sonra, fırlayamayacak kadar sersemleyip sürünerek doğruldu. Ağzından burnundan, kulaklarından kan boşanarak, o güzelim tüyleri kanlı salya lekeleri içinde, topallayıp sendeleyerek dolaştı. O zaman adam yaklaştı ve burnunun üstüne inadına daha da sert indirdi sopayı. Çektiği bütün acılar, bu vuruşun verdiği dayanılmaz sızının yanında hiç kalırdı. Vahşiliği aslanı andıran bir kükreyişle, yeniden adamın üzerine atıldı. Adam, sopayı sağ elinden soluna geçirdi, soğukkanlılıkla altçenesinden tutup aynı anda geriye ve aşağı doğru büktü. Buck, havada bir bütün ve bir de yarım daire çizdikten sonra başının ve göğsünün üstünde yere yıkıldı.

Son olarak bir hamle daha yaptı. Adam bu kadar uzun süredir hınzırca beklettiği o keskin darbeyi indirdi ve Buck büzülüp tamamen kendinden geçerek olduğu yere yığıldı kaldı.

“Köpekleri yola getirmekte üstüne yok. Bunu bilir, bunu söylerim,” diye heyecanla haykırdı duvarın üstündekilerden biri.

“Druther her gün bir, pazarları da iki köpeğin hakkından gelir,” diye cevap verdi arabacı, arabaya binip atları sürerken.

Buck kendine gelir gibi oldu, ama gücü geri gelmedi. Düştüğü yerde uzandı ve oradan kırmızı kazaklı adamı gözledi.

Adam, meyhanecinin kafesle içindekinin gönderildiğini bildiren mektubunu okuyup, kendi kendine, “Buck diye çağırılınca gelir,” diye tekrarladı. “Evet, oğlum Buck,” dostça bir sesle devam etti: “Şöyle ufaktan hırıştık. Şimdi en iyisi bütün olanları unutmak. Bundan böyle sen sen ol, yerini öğren, ben de kendiminkini biliyorum. Akıllı uslu bir köpek olursan her şey düzeler, işler yolunda gider. Yok eğer kötü bir köpek olursan, dayaktan canını çıkarırım. Anladın mı?”

Konuşurken, az önce alabildiğine gaddarca vurduğu kafayı korkusuzca okşuyordu. Elin dokunuşuyla ister istemez tüylerinin diken diken olmasına karşın, Buck buna ses çıkarmadan dayandı. Adam su getirdiği zaman, büyük bir istekle içti, sonra da adamın elinden lokma lokma doğranmış, koca bir parça çiğ eti çiğnemededen yutarak yedi.

Dövülmüştü (biliyordu bunu); ama yenilmemişti. Ömründe ilk ve son olarak eli sopalı bir adama karşı elinden hiçbir şey gelmediğini görmüş, öğreneceğini öğrenmişti. Ve bundan böyle bütün hayatı boyunca bunu hiç unutmadı. Sopa, o güne kadar gizli kalmış bir şeyi ortaya çıkarmıştı; orman yasasının egemenliğiyle tanışmasıydı bu; üstelik tanışmanın ancak yarısıydı gördüğü. Yaşamındaki gerçekler giderek daha da sert bir görünüş aldı ve Buck bu sert görünüşe, hiç yılmadan, doğasında yeni yeni uyanan, o güne dek gizli kalmış bir ustalıklı göğüs gerdi. Hemen her gün, kafeslerin içinde ve boyunları iplerle bağlı yeni köpekler geldi. Kimi uysal, kimi kendi gelişi gibi öfkeli, kükreyerek. Teker teker hepsinin, kırmızı kazaklı adamın egemenliği altına girişlerini seyretti. O insafsız gösteriyi her seyredişinde, aldığı dersi tekrar tek-

rar hatırladı Buck: Sopa kimdeyse yasa odur. Gönlü hoş edilmese bile, boyun eğilmesi gereken bir efendidir. Dövülen köpeklerden adama yaltaklananları, kuyruk sallayanları ve elini yalayanları gördüğü halde, Buck adamın gönlünü almak gibi bir günaha hiç girmedir. Üstelik gönül kazanmaya ve boyun eğmeye yeltenmeyen bir köpeğin, bu efendilik mücadelesi sonunda öldürüldüğünü de gözleriyle gördüğü halde, yine de adama yaltaklanmadı.

Zaman zaman birileri geliyor, kâh heyecanla kâh alttan alarak, çeşitli biçimlerde kırmızı kazaklı adamlarla konuşuyorlardı. Ve aralarında paranın el değiştirdiği bu konuşmalardan sonra, yabancılar, köpeklerden birini ya da birkaçını alıp beraberlerinde götürüyorlardı, Buck onların nereye gittiğini merak ediyordu, çünkü bir daha hiç dönmüyorlardı. Sonu belirsiz bir yolculuğun korkusu iyice içine çöreklenmişti. O yüzden yabancılar tarafından seçilmediğine her seferinde seviniyordu.

Ama sonunda bir gün, yarım yamalak İngilizcesiyle tükürür gibi konuşan, Buck'ın anlayamadığı bir alay tuhaf ve duyulmamış sesler çıkaran, ufak tefek, eciş bücüş bir adamı karşısında buldu. Sırasının geldiğini anlamıştı.

Bakışı Buck'ın üzerine takılan adam, gözleri parlayarak, "Aman Tanrım!" diye haykırdı. "Şu Allahın belası güzel köpek! Ha? Kaça?"

"Üç yüz, hem de büyük kelepir," diye duraksamadan cevap verdi kırmızı kazaklı adam. "Devletin kesesinden vereceğine göre, itiraz etmezsin zaten, ha Perrault?"

Perrault sırttı. Beklenmedik orandaki istek artışı karşısında köpek fiyatlarının göklere fırladığı düşünülürse, böylesine mükemmel bir hayvan için istenilen para, hiç de çok sayılmazdı. Bundan ne Kanada hükümeti zarar ederdi ne de kuryeler daha yavaş yolculuk etmek zorunda kalırdı. Perrault köpekten anlardı, Buck'a bakar bakmaz, onun binde bir rastlanılan köpeklerden olduğu-

nu anlamıştı. “Binde değil on binde bir gelir böylesi,” diye geçirdi içinden.

Buck, adamların para değiş tokuş ettiklerini gördü ve ufak tefek adam, uysal bir Newfoundland köpeği olan Curly ile kendisini alıp giderken hiç yadırgamadı. Bu, kırmızı kazaklı adamı ve Narwhal’ın güvertesinden Curly ile beraber gittikçe uzaklaşan Seattle’a bakarken, sıcak Güney topraklarını son görüşü oldu.

Perrault, Curly ile Buck’ı aşağı indirip François denilen kara suratlı bir deve devretti. Perrault, Fransız asıllı bir Kanadalıydı ve esmerdi; ama François melez bir Fransız asıllı Kanadalıydı ve ondan iki misli karaydı. Bunlar, Buck için yepyeni, şimdiye kadar hiç rastlamadığı tipte insanlardı (onlar gibi daha nicelerini görmek vardı kaderinde) ve onlara karşı herhangi bir yakınlık duymamakla beraber, içtenlikle saygı beslemekten de geri kalmadı. Kısa zamanda Perrault ile François’nın iyi insanlar olduklarını, adalet dağıtımında soğukkanlı ve tarafsız davrandıklarını, köpeklerin oyununa gelme konusunda da, köpekler gibi fazlasıyla akıllı olduklarını öğrendi.

Narwhal’ın ara güvertelerinde, Buck ve Curly, başka iki köpekle buluştular. Bunlardan biri, sonradan jeolojik araştırma için Barrens’e giden bir balina gemisinin kaptanı tarafından alınıp getirilmiş kocaman, sütbeyaz bir Spitzbergenli soydaştı.

Dostluğuna güven olmazdı; adamın yüzüne gülüyor, ardından saman altından su yürütüyordu, daha ilk yemekte Buck’ın önündekilerden çalmıştı. Buck onu cezalandırmak için fırladığı anda, François’nın kamçısı havada ıslık çalarak, ondan önce suçluya ulaşmış ve Buck’a kemliğini geri almaktan başka yapacak bir şey kalmamıştı. “Dürüst adammış François,” diye düşündü kendi kendine ve melez adam, Buck’ın gittikçe gözüne girmeye başladı.

Öteki köpek hiç yanaşmadı, kendine de yanaştırma-

dı; yeni gelenlerden aşırıya da kalkmadı. Sıkıntılı, sursatsız bir arkadaşı ve Curly'ye, bütün isteğinin yalnız kalmak olduğunu, daha da ötesi, rahat bırakılmadığı takdirde bela çıkaracağını açıkça gösterdi. Adı Dave'di. Yiyip yatıyor, yemediği ya da uyumadığı zamanlar da esniyordu. Hiçbir şeyle ilgilenmiyordu. Hatta Narwhal gemisi Kraliçe Charlotte Boğazı'ndan geçerken, dalgaya tutulup sallandığı, baştan kıçtan vuran dalgalarla yükselip yükselip alçaldığı zaman bile kılı kıpırdamadı. Buck ve Curly heyecanlanıp korkudan yarı çılgın bir duruma geldikleri sırada, o canı sıkılmış gibi başını kaldırdı, onlara kayıtsızca şöyle bir bakıp esnedi, sonra da sanki hiçbir şey yokmuş gibi yeniden uykuya daldı.

Gemi, gece gündüz, pervanenin usanmak bilmez nabzıyla aynı tempoda ilerliyordu; her günün tıpkı bir öncekine benzemesine karşılık, havanın sürekli olarak soğuduğunu Buck açıkça duyuyordu. Sonunda, bir sabah pervane sustu ve Narwhal'ı bir heyecan havası kapladı. Öteki köpekler gibi, Buck da duydu bunu ve bir değişikliğin başlamak üzere olduğunu anladı. François onları kırbaçlayarak güverteye çıkardı. Soğuk güverteye atılan ilk adımda, Buck'ın ayakları, çamura çok benzeyen, beyaz, lapa gibi bir şeyin içine gömüldü. Hırlayarak geriye sıçradı. Bu beyaz nesne her neyse, boyuna düşüp duruyordu havadan. Silkelendi, ama daha çoğu indi üstüne. Merakla kokladı, sonra dilinin ucuyla bir parça aldı. Ateş gibi yaktı dilini ama hemen eriyip yok oluverdi. Bu onu çok şaşırttı. Bir daha denedi, yine aynı sonuç. Çevresindekiler kahkahalarla güldüler, utandı; neden olduğunu da bilmiyordu, çünkü gördüğü ilk kardı bu.

Amerikan edebiyatının büyük ustalarından Jack London'ın unutulmaz romanı *Vahşetin Çağrısı* hemen hemen tüm dillere çevrilmiş, gerçek anlamda bir klasik niteliği kazanmıştır.

Dünya edebiyatında kendi kendini yetiştiren yazarların en yetkin örneklerinden biri olan Jack London en güçlü ve etkileyici yapıtlarından biri sayılan *Vahşetin Çağrısı*'nda, kızığa koşulan bir köpeğin amansız yaşam savaşını anlatır. Alaska'nın yabanıl ortamında yaşayan insanların acımasızlığından payına düşeni alan Buck, ayakta kalabilmek için inanılmaz bir savaş verecek, giderek yabanın çekiciliğine kapılarak özgür seçimini yapacaktır.

Ne ki, Buck'ın bir köpek olduğunu bilmesek, onun başından geçenleri bir insanın zorluklarla dolu yaşamöyküsü olarak da okuyabiliriz. London bir köpeğin öyküsünün ardında, insanlık durumunun ürkütücü bir panoramasını önümüze serer.

#dünyaklasikleri #amerikanklasikleri #köpek #yaban #kafes
#içgüdü #kuzey

